

Forslag

til

Lov om ændring af færdselsloven.

(Obligatorisk knallertundervisning).

Fremsat den 29. marts 1977 af *justitsministeren*.

§ 1.

I færdselslov nr. 287 af 10. juni 1976 ophæves § 63, stk. 2, og i stedet indsættes:

„*Stk. 2.* Personer under 18 år skal endvidere have erhvervet bevis for med et tilfredsstillende resultat at have modtaget undervisning i færdselsreglerne og kørsel med knallert. Dette gælder dog ikke for personer, der har erhvervet kørekort til traktor.

Stk. 3. Det påhviler kommunen at sørge for undervisningen i færdselsreglerne og kørsel med knallert.

Stk. 4. Justitsministeren fastsætter bestemmelser om undervisningen og om beviset for modtagelsen heraf. Justitsministeren kan herunder fastsætte bestemmelser om betaling af gebyr for deltagelse i undervisningen, ligesom justitsministeren kan fravige reglerne i stk. 1 og 2 for øvelseskørsel på vej.

Stk. 5. Til personer under 18 år, der efter

at have erhvervet kørekort til traktor ikke længere er i besiddelse af dette, kan politiet efter regler fastsat af justitsministeren udstede en erklæring om, at vedkommende opfylder betingelserne for at føre knallert.

Stk. 6. Føreren af en knallert skal under kørslen medbringe præmiekvittering, der viser, at ansvarsforsikring er tegnet og holdt i kraft, jfr. § 105. Knallertkørere under 18 år skal endvidere medbringe det i stk. 2 nævnte bevis eller kørekort eller den i stk. 5 nævnte erklæring. Præmiekvittering samt bevis, kørekort eller erklæring skal på forlangende forevises politiet.

Stk. 7. Stk. 2 gælder kun for personer, der har bopæl her i landet.“

§ 2.

Tidspunktet for lovens ikrafttræden bestemmes af justitsministeren. Loven kan sættes i kraft, således at den kun kommer til at gælde for visse grupper af personer.

Bemærkninger til lovforslaget.

Almindelige bemærkninger.

Færdselslov nr. 287 af 10. juni 1976 blev vedtaget af folketinget den 4. juni 1976. Om lovens behandling i folketinget henvises til FT 1975-76, sp. 570 ff, 10.509 ff og 11.288 ff.

Efter færdselslovens § 63, stk. 1, må knallert kun føres af personer, som er fyldt 15 år. I øvrigt stilles der ingen krav for at køre knallert på vej.

Forslaget til færdselslov, der blev fremsat den 9. oktober 1975, indeholdt yderligere det krav til føre-

ren af en knallert, at vedkommende enten skulle have opnået bevis for med et tilfredsstillende resultat at have modtaget undervisning i færdselsreglerne og kørsel med knallert eller have erhvervet kørekort til motorkøretøj eller traktor. Af bemærkningerne til forslaget fremgik, at det var hensigten at lade kommunerne administrere undervisningen. Under behandlingen af lovforslaget udtalte imidlertid Kommunernes Landsforening i en henvendelse til folketingets retsudvalg, at „man — ud over gene-

relt at udtrykke betænkelighed ved, at det offentlige skal påtage sig vederlagsfrit at yde undervisning i forbindelse med knallertkøreprøver — måtte vende sig imod, at det . . . skulle påhvile kommunerne at etablere tilbud om knallertundervisning til de unge, der omfattes af bestemmelserne, herunder pligt til anskaffelse af knallerter, etablering af knallertkørebaner og lignende“.

Reglerne om obligatorisk knallertundervisning bortfaldt herefter ved forslaget 2. behandling.

Under folketingets behandling af lovforslaget blev det imidlertid oplyst, at der mellem Landskommiteen til oprettelse af knallertkøreskoler, Landskommenslutningen af ungdomsskoleledere og Kommunernes Landsforening foregik drøftelser om, hvorledes en ordning med obligatorisk knallertundervisning bl.a. økonomisk lod sig gennemføre. Under henvisning til disse forhandlinger gav et mindretal i retsudvalget i betænkningen over forslaget udtryk for en forventning om, at forslaget om obligatorisk undervisning på ny forelægges folketinget, når forhandlingerne er tilendebragt.

Kommunernes Landsforening har i skrivelse af 6. januar 1977 meddelt justitsministeriet, at forhandlingerne nu er afsluttede, og at landsforeningen herefter intet har at bemærke til, at der eventuelt fremsættes og vedtages et lovforslag om, at føreren af en knallert skal have opnået bevis for at have modtaget undervisning i færdselsreglerne og kørsel med knallert, og at der i forbindelse hermed pålægges kommunerne pligt til at etablere det fornødne undervisningstilbud. Kommunernes Landsforening har dog samtidig oplyst, at det for landsforeningen er en afgørende forudsætning, at der fastsættes bestemmelser om, at der af den enkelte elev som betingelse for deltagelse i undervisningen skal indbetales et indmeldelsesgebyr, som tilfalder vedkommende kommune. Efter landsforeningens opfattelse bør gebyret, der skal kunne reguleres, fra de nye reglers ikrafttræden udgøre 100 kr., svarende til ca. $\frac{1}{3}$ af udgifterne ved undervisningen.

Kommunernes Landsforening forudsætter endvidere, at reglerne udformes således, at der kun består en forpligtelse for den enkelte kommune til selv at etablere undervisning, såfremt mindst 15 elever har tilmeldt sig. I tilfælde, hvor færre har tilmeldt sig, forudsættes kommunen således frit stillet med hensyn til, om undervisningen skal etableres, eller de tilmeldte unge henvises til undervisning i en anden kommune.

Endelig forudsætter Kommunernes Landsforening, at de enkelte kurser får en varighed på højst 24 timer.

Justitsministeriet finder det rigtigst, at der på dette nye grundlag på ny gives folketinget mulighed for at tage stilling til spørgsmålet om obligatorisk knallertundervisning.

Det foreliggende lovforslag adskiller sig i formen fra det tidligere forslag om obligatorisk knallertundervisning, navnlig ved i lovteksten alene at stille krav om undervisning og bevis til unge under 18 år. Justitsministeriet er imidlertid af den opfattelse, at denne ændring, som bl.a. er begrundet i væsentlige administrative hensyn, ikke vil få nogen reel betydning for omfanget af den påbudte knallertundervisning. Dette skyldes, at ikrafttrædelsen af reglerne om tvungen knallertundervisning såvel i det tidligere som i det foreliggende lovforslag foreslås at skulle ske gradvist, idet det er hensigten alene at lade kravet gælde for de personer, der efter et givet tidspunkt efter lovens ikrafttræden fylder 15 år. Det må forventes, at langt den overvejende del af en årgang unge vil detage i knallertundervisning. En 18 års-grænse vil derfor alene få betydning for de få, som ikke deltager i undervisningen, og som efter at være fyldt 18 år begynder at køre på knallert uden at have erhvervet kørekort til bil, motorcykel eller traktor. Det er justitsministeriets vurdering, at antallet af sådanne personer vil være meget beskedent.

Hertil kommer, at ethvert krav om bevis til knallertkørere nødvendiggør, at der skabes mulighed for udstedelse af duplikatbevis til personer, der har tabt eller på anden måde mistet beviset. En 18 års-grænse vil selvsagt i meget betydelig grad begrænse behovet for duplikatbeviser og vil endvidere indebære, at opbevaringstiden for fortegnelser over knallertprøver kan begrænses til ca. 3 år. Endelig kan det nævnes, at en 18 års-grænse vil mindske behovet for en ordning, hvorefter personer, der har fået inddraget, frakendt eller på anden måde har mistet det kørekort, der gav vedkommende ret til også at føre knallert, af politiet skal kunne få udstedt en erklæring om, at de én gang har erhvervet kørekortet og derfor opfylder betingelserne for at føre knallert.

En sådan ordning kan efter det foreliggende lovforslag begrænses til unge under 18 år, der fører knallert i henhold til et kørekort til traktor.

Færdselssikkerhedsmæssigt synes en 18 års-grænse ikke at give anledning til betænkeligheder. Kravet om knallertundervisning til knallertkørere i alderen 15-17 år bevares fuldt ud, og som ovenfor nævnt vil reglen næppe indebære nogen reel nedsættelse af det samlede antal personer, som vil modtage den tvungne knallertundervisning.

Justitsministeriet har endvidere fundet det rigtigst udtrykkeligt at fastslå, at pligten til at etablere det fornødne undervisningstilbud påhviler kommunen.

En gennemførelse af forslaget om obligatorisk knallertundervisning vil i det væsentlige alene medføre kommunale merudgifter. Størrelsen af disse udgifter vil bero på det nærmere omfang og indhold af undervisningen, men en nylig afsluttet mindre undersøgelse tyder dog på, at omkostningerne vil blive noget mindre end oprindeligt af justitsministeriet antaget. Det skønnes, at der vil skulle afholdes kommunale merudgifter for ca. 2 mill. kr. til anskaffelse af knallertmateriel og køretekniske anlæg, ligesom de årlige merudgifter til lærerlønninger og afskrivninger m.v. skønnes at ville udgøre ca. 7 mill. kr.

Bemærkninger til de enkelte bestemmelser.

Til § 1.

Som nævnt under de almindelige bemærkninger stilles der i færdselsloven alene det krav til føreren af en knallert, at vedkommende skal være fyldt 15 år for at føre knallert på vej, jfr. § 63, stk. 1.

Ud fra et færdselssikkerhedsmæssigt synspunkt er det imidlertid ikke tilfredsstillende at blive stående herved, idet det må anses for sandsynligt, at det betydelige antal alvorlige ulykker for denne trafikkategori vil kunne nedsættes, såfremt der stilles krav om, at knallertkørere skal have modtaget undervisning i færdselsreglerne og kørsel med knallert. Den foreslåede ændring af § 63 tager sigte herpå.

Som *stk. 2, 1. pkt.*, foreslås en bestemmelse, hvorefter det kræves, at en knallertkører under 18 år skal have opnået bevis for med tilfredsstillende resultat at have modtaget undervisning i færdselsreglerne og kørsel med knallert. Som nævnt under de almindelige bemærkninger er selve 18-årsgrænsen overvejende teknisk og administrativt begrundet, idet den påtænkte gradvise ikrafttræden af kravet om knallertundervisning indebærer, at en 18-årsgrænse næppe i sig selv vil få nogen reel betydning for antallet af personer, der vil modtage den tvungne knallertundervisning.

Efter det foreslåede *stk. 2, 2. pkt.*, fraviges kravet om knallertbevis for de unge, der har erhvervet kørekort til traktor. Det må erkendes, at en person, der har kørekort til traktor, ikke har erfaringer med hensyn til kørsel med et tohjulet motordrevet køretøj. En sådan person vil imidlertid have kendskab til færdselsreglerne, ligesom vedkommende vil have erfaringer med hensyn til forholdene for den kørende færdsel, således at det må anses for forsvarligt

på dette grundlag at give den pågældende adgang til at føre knallert.

I det foreslåede *stk. 3.* fastslås kommunens pligt til at etablere det fornødne undervisningstilbud. Justitsministeriet vil snarest optage forhandlinger med undervisningsministeriet og Kommunernes Landsforening med henblik på den nærmere tilrettelæggelse heraf.

Som *stk. 4* foreslås en bestemmelse, hvorefter der gives justitsministeren bemyndigelse til at fastsætte bestemmelser om undervisningen og om beviset herfor. Justitsministeren foreslås endvidere bemyndiget til at fastsætte bestemmelser om betaling af gebyr for deltagelse i knallertundervisningen. Denne bemyndigelse fandtes ikke i det tidligere fremsatte forslag om knallertundervisning, men skønnes nu at være nødvendig for økonomisk at sikre gennemførelsen af en obligatorisk knallertundervisning. Bemyndigelsen påtænkes alene udnyttet til at pålægge eleverne at betale en del af udgifterne til undervisningen.

Endelig foreslås justitsministeren i *stk. 4* bemyndiget til at fravige reglerne i paragraffens *stk. 1* og *2* ved øvelseskørsel på vej. De erfaringer, som er indvundet ved den frivillige knallertundervisning på ungdomsskolerne, har nemlig vist, at en fuldt tilfredsstillende undervisning ikke kan finde sted, uden at de unge som led i undervisningen får lejlighed til at øve sig på kørsel i trafikken under vejledning af en instruktør.

Den foreslåede regel i *stk. 5* er ny. Bestemmelsen tager bl.a. sigte på personer, der efter færdselslovens § 125 og § 126, *stk. 2*, ubetinget har fået frakendt førerretten til traktor, ligesom reglen kan anvendes for personer, der i medfør af lovens § 130 har fået inddraget førerretten under en verserende sag.

Den foreslåede regel i *stk. 6, 1. pkt.*, svarer til færdselslovens § 63, *stk. 2*. Som *stk. 6, 2. pkt.*, foreslås indsat en pligt for knallertkørere under 18 år til under kørslen at medbringe undervisningsbeviset, kørekortet (til traktor) eller den i *stk. 5* omtalte erklæring fra politiet. Som *3. pkt.* foreslås endelig en pligt til på forlangende at forevise præmiekvitteringen, jfr. færdselslovens § 63, *stk. 2*, samt beviset, kørekortet eller erklæringen til politiet.

Reglen i *stk. 7* indebærer, at kravet om knallertbevis ikke kan stilles til personer, der ikke har bopæl her i landet.

Endelig bemærkes, at overtrædelse af de foreslåede regler efter lovens § 118 straffes med bøde.

Til § 2.

Den foreslåede ordnings obligatoriske karakter gør det nødvendigt, at loven ikke træder i kraft, før

fornødent undervisningstilbud foreligger for alle berørte.

Da det ikke for tiden er muligt sikkert at skønne over, hvornår dette kan ske, foreslås det, at tidspunktet for lovens ikrafttræden bestemmes af justitsministeren.

Som omtalt under de almindelige bemærkninger

er det hensigten, at selve ikrafttrædelsen skal ske, således at loven alene kommer til at gælde for de personer, som efter en given dato efter lovens ikrafttræden fylder 15 år. Der foreslås derfor i 2. *pkt.* givet justitsministeren bemyndigelse til at sætte loven i kraft, således at den kun kommer til at gælde for visse grupper af personer.
